

ביצה י. (משנה) עד יא. (משנה)

ביאורים

ברירה: החכמים נחלקו האם ניתן לבצע פעולה הלכתית שפרטיה יתגלו למפרע בעתיד ("יש ברירה") או שכל הפרטים חייבים להיות ברורים ומוגדרים ברגע ביצוע הפעולה ("אין ברירה"). להלכה נפסק שבדיני תורה "אין ברירה" ובדיני דרבנן "יש ברירה".

רוב וקרוב, הולכין אחר הרוב: כשיש בדינו שתי דרכי ברור, האחת: "רוב" - להניח שהדבר בא מן הרוב, והשנייה: "קרוב" - להניח שהדבר בא מן המקום הקרוב, וכל אחת משתי דרכי הבירור סותרת את חברתה ומוליכה לתוצאה אחרת, הכלל הוא (לדעת ר' חנינא): "הולכין אחר הרוב" - הרוב גובר, ועל פיו מכריעים את הספק.

משנה

רמת ההכנה הנדרשת מערב יו"ט כדי שיהיה מותר ביו"ט לקחת ולשחוט יונים?

ב"ש: נענוע בידיים

ב"ה: אמירה בפה ("זה וזה אני נוטל").

המח' - בזוג הגוזלים הראשון (שנוהגים להשאירו בשובך).

כולם מודים - בשאר הגוזלים שמספיקה אמירה בפה

מדוע לב"ה לא מספיק שיאמר "מכאן אני נוטל מחר" - (ונסמוך על ברירה)

סתמא דגמרא: כיוון שלדעתם אין ברירה

רבא: כיוון שהוא עלול לטלטל (ביו"ט) כמה יונים עד שיבחר את המועדף עליו.

משנה

ספקות שנולדו ביונים שזימן מערב יו"ט:

זימן שחורים ומצא לבנים (ולהפך):
אסורים.

זימן שניים ומצא שלושה:
אסורים.

[מעורבת כאן לפחות יונה אחת שלא הוזמנה]

זימן שלושה ומצא שניים:
מותרים.

[אלו היונים שזימן, חוץ מיונה אחת שפרחה]

המקרה: זימן שחורים בקן אחד ולבנים בקן שני, וביו"ט מצא לבנים בקן הראשון (של השחורים) ושחורים בקן השני (של הלבנים) **הסיבה לאיסור:** חוששים שמא יונים אלו הגיעו ממקום אחר.

כולם מודים לדין זה כי: דרך היונים לדדות וסביר שיונה אחת הלכה מאליה. (וזאת אפילו אם הגוזלות היו קשורים)

אך אם הניח 2 מטבעות ומצא מטבע אחת:
רבי: זו המטבע המקורית - חבירתה נלקחה
חכמים: זו לא המטבע המקורית - מישוהו בא ולקח את 2 המטבעות

האמוראים נחלקו האם מח' רבי וחכמים היא בארנק אחד או בשני ארנקים,

אין הוכחה מכאן שהולכים לפי רוב ולא לפי קרוב

אביי:

יתכן שיש משטח לפני הקן שחונים עליו הרבה יונים - ואז כולם נחשבים לקרובים.

רבא:

מדובר כשיזמן יונים מקן אחד מתוך שניים, וביו"ט לא מצא יונים בשום קן אלא רק לפני הקן שזימן. במקרה זה יש סבירות שהיונים הם מהקן שלא זימן.

זימן בתוך הקן ומצא לפני הקן:
אסורים. (שמא אלו יונים שהגיעו ממקום אחר)

ואם אין שם עוד יונים מותרים.

מדובר בגוזלים שרק מדדו, ולכן לא באו ממקום אחר.

ואפילו אם יש קן אחר בתוך 50 אמה (מרחק שיונים מדדו) הנמצא בקרן זווית - אינם מדדים משם כי אינם רואים את הקן המקורי שלהם.